

posta ajrore

Buletini mujor i Autoritetit të Aviacionit Civil shqiptar

www.aac.gov.al | info@acaa.gov.al

Tel: +355 4 22 51 220

VONESA

MUAJI QERSHOR, RITJE E NUMRIT TË VONESAVE DHE ANULIMEVE TË FLUTURIMEVE

faqe 6

DRONET

AGJENSITË LIGJZBATUËSE PO PUNOJNË PËR PROGRAME PËR TI RRËZUAR NËSE JANË PA LEJE

Industria e aviacionit dhe agjencitë shtetërore janë duke kërkuar masa të posaçme për të rrëzuar dronet...

faqe 9

AVIACIONI NË BOTË

AVIONË ME ENERGJI TË RINOVUESHME NË VITIN 2030

Presioni në rritje ndaj industrisë së Aviacionit për të mos emetuar gazra, ka risjellë debatin për të bërë kapërcimin e madh nga hidrokarburet te elektriciteti...

faqe 9

RRITJE E NUMRIT TË PASAGJERËVE ME 13% GJATË MUAJIT MAJ

Në krahasimin e tre viteve të fundit, trafiku ajror dhe fluksi i pasagjerëve këtë vit, gjatë Majit të 2019 ka një rritje prej 13% krahasuar me vitin e kaluar. Referuar të dhënave zyrtare të ardhura në Autoritetin e Aviacionit Civil nga Aeroporti Ndërkombëtar "Nënë Tereza", shifrat tregojnë një numër prej 250,694 pasagjerësh të cilët kanë udhëtuar gjatë muajit Maj për/nga TIA.

KËLN: ZHVILLOHET TAKIMI I BORDIT MENAXHUES TË EASA

Në datën 4 Qershor 2019 Drejtori Ekzekutiv i Autoritetit të Aviacionit Civil Krislen Keri, mori pjesë në takimin e radhës së Bordit Menaxhues të Organizatës “European Aviation Safety Agency” të zhvilluar në Këln të Gjermanisë. Takimi u hap fillimisht me aprovimin e axhendës dhe adoptimin e minutave të takimit të mbledhjes paraardhëse. Gjithashtu në këtë takim u trajtuan raportet nga Drejtori Ekzekutiv i EASA-s Z. Patrick Ky i cili u ndal te arritjet kryesore të kësaj organizate. Më tej u diskutua mbi aktivitetet që kanë në fokus analizën e efektivitetit mes ndërveprimit të institucioneve të ndryshme në masat e hapësirës ajrore në kontekstin e kornizës ligjore. Në këtë pikë u diskutuan propozime konkrete në aspektin afatmesëm dhe afatgjatë për të adresuar problemet e kapacitetit në të ardhmen pa kompromentuar sigurinë dhe mjedisin. Referuar Rregullores së Re përkatësisht Artikullit 64 dhe 65, trajtohen në detaje transferimi i detyrave dhe

Në foto:
Zyra qendrore e EASA-s në Këln të Gjermanisë.

përgjegjësi nga Agjencitë e Aviacionit Civil të EASA-s në kushte specifike. Gjithashtu në këtë takim u trajtuan raportet vjetore të financave 2018. Një pikë e rëndësishme që u trajtua, ishte mbi impaktet e Brexit si dhe planet për periudhën 2020-2022.

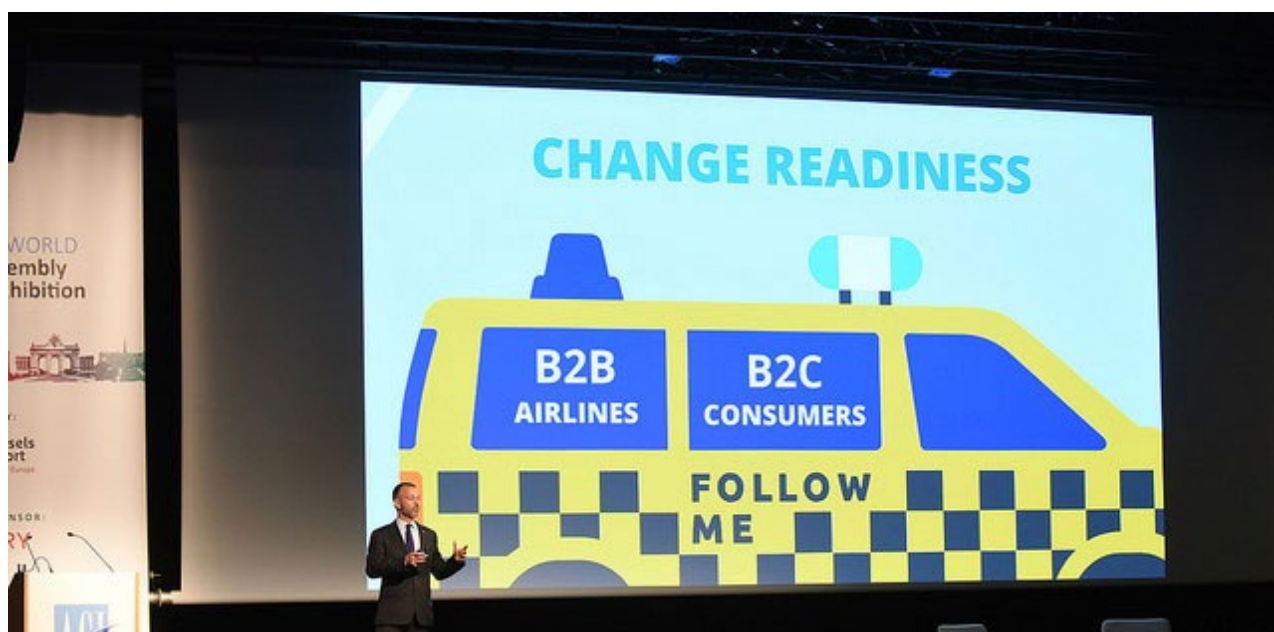
Në foto:
Drejtori Ekzekutiv i AAC z. Krislen Keri dhe Drejtori Ekzekutiv i EASA-s, z. Patrick Ky.

BRUKSEL: MBLIDHET KËSHILLI PROVIZORI EUROCONTROL

Në datën 13 Qershor 2019 Drejtori Ekzekutiv i Autoritetit të Aviacionit Civil, z. Krislen Keri, mori pjesë në takimin e zhvilluar në Eurocontrol në Bruksel, Belgjikë në kuadrin e takimeve të nivelit të lartë të Këshillit Provizor. Në këtë takim u raportua nga Drejtori i Përgjithshëm i EUROCONTROL-it mbi aspektet e ndryshme si politikat e burimeve njerëzore, taksa e brendshme etj. Në raportimin e tij nga z. Brennan u theksua se kjo organizatë është duke mbështetur fushën e aviacionit civil në Europë dhe ka krijuar marrëdhënie të shkëlqyeshme me Komisionin European DG Move, duke koordinuar me gjithë institucionet europiane si EASA, SESAR, etj. Kjo ka sjellë zhvillime të rëndësishme në çështjet e mjedisit dhe duke e bërë më të arritshme misionin e kësaj organizate. EUROCONTROL duhet të bëjë më shumë për të arritur objektivat e të ardhmes dhe për të përballuar kërkesat në fushën e aviacionit civil dhe objektivat mjedisor. Gjithashtu në detaje, për aprovim nga Drejtorët e Përgjithshëm të autoriteteve të Aviacionit Civil ishte Plani i Biznesit të Agjencisë për periudhën 2020-2024. Në këtë takim i ftuar ishte dhe Drejtori i Përgjithshëm i ACI Europë i cili zhvilloi një bisedë të hapur me Drejtorët e Përgjithshëm.

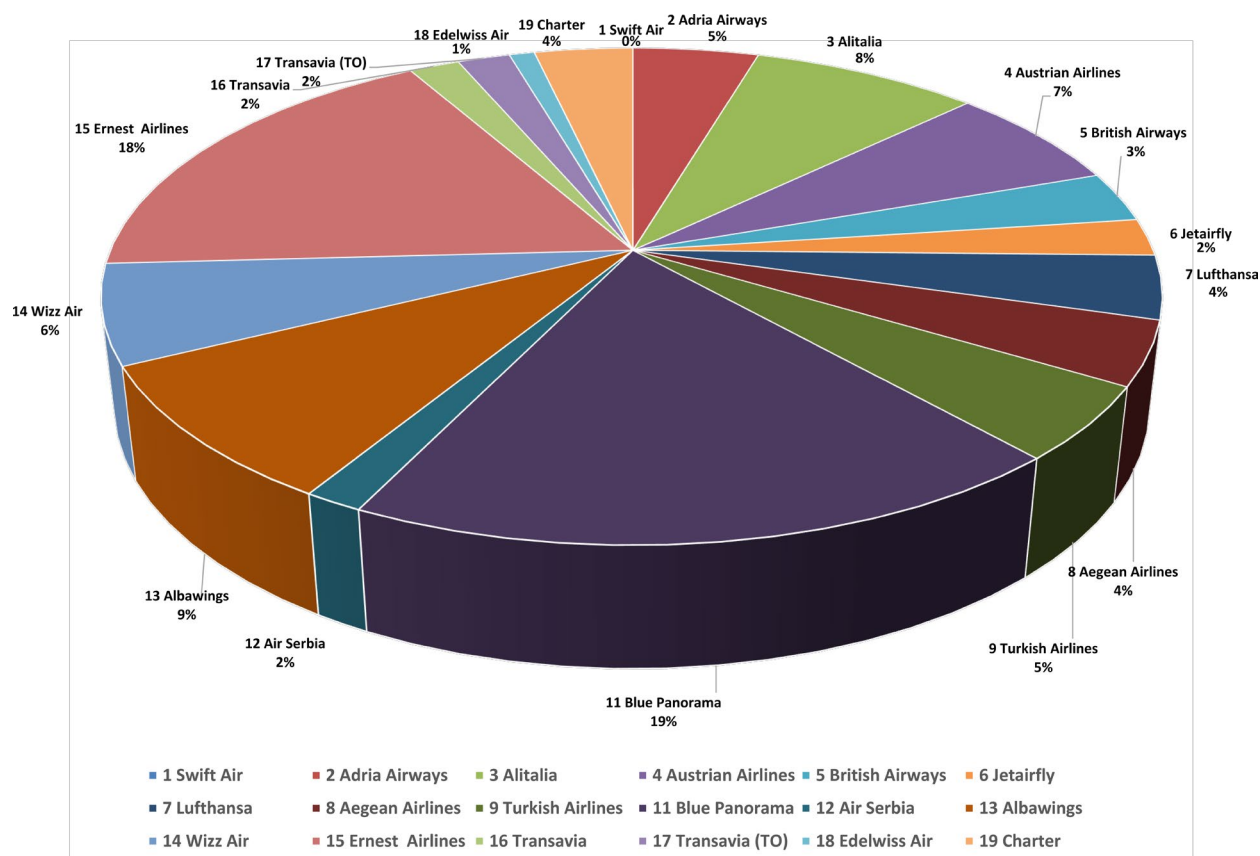
Në foto:
z. Oliver Jankovec, Drejtori i Përgjithshëm i ACI Europe gjatë takimit të zhvilluar në Eurocontrol.

Në foto:
z. Oliver Jankovec, Drejtori i Përgjithshëm i ACI Europe gjatë takimit të zhvilluar në Eurocontrol.

TË DHËNAT PËR NUMRIN E PASAGJERËVE GJATË MUAJIT MAJ

■ **MAJ 2019:** Referuar të dhënave zyrtare të ardhura në Autoritetin e Aviacionit Civil nga Aeroporti Ndërkombëtar “Nënë Tereza”, shifrat tregojnë një numër prej 250,694 pasagjerësh të cilët kanë udhëtuar gjatë muajit Maj për/ nga TIA. Grafiku i mëposhtëm pasqyron më qartë fluksin e pasagjerëve që kanë udhëtuar përgjatë muajit Maj 2019, të ndarë sipas kompanive ajrore në përqindje.

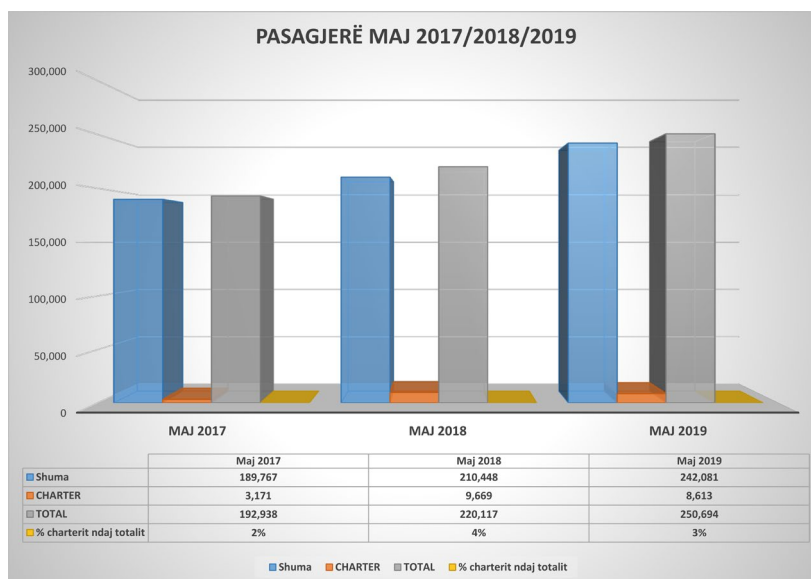
Grafiku 1:

Grafiku 1: Lëvizja e pasagjerëve që kanë udhëtuar për /nga TIA gjatë muajit Maj 2019, sipas kompanive ajrore.

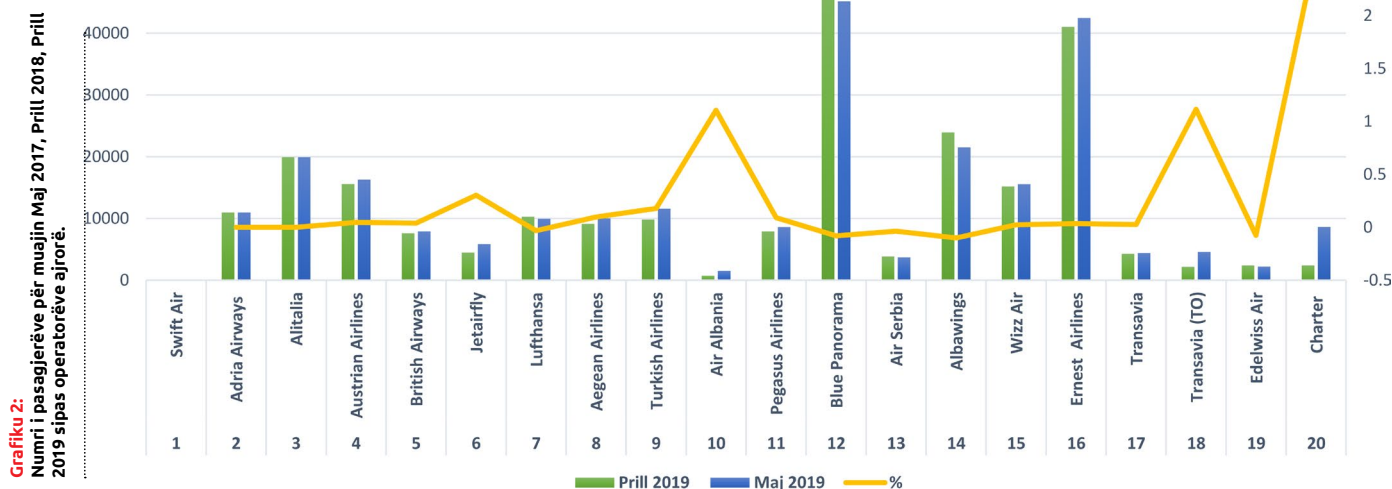
■ **PËRQINDJET:** Sikurse mund të shihet edhe në grafikun e mësipërm, kompanitë që fluturojnë drejt Italisë zotërojnë përqindjen më të madhe në tregun e transportit ajror për muajin Maj 2019, me një numër pasagjerësh prej 129,067 dhe 51% të totalit, ndjekur nga Turqia me 8% dhe Austria me 7%. Nëse do të bënim krahasimin e tre viteve të fundit, trafiku ajror dhe fluksi i pasagjerëve këtë vit, gjatë Majit të 2019 ka një rritje prej 13% krahasuar me vitin e kaluar.

MAJ 2018 Tabela e mëposhtme jep një informacion të plotë krahasimor për muajin Maj të tre viteve të fundit të numrit të pasagjerëve sipas shoqërive ajrore.

Tabela 1:
Numri i pasagjerëve për muajin Maj gjatë viteve 2017, 2018, 2019

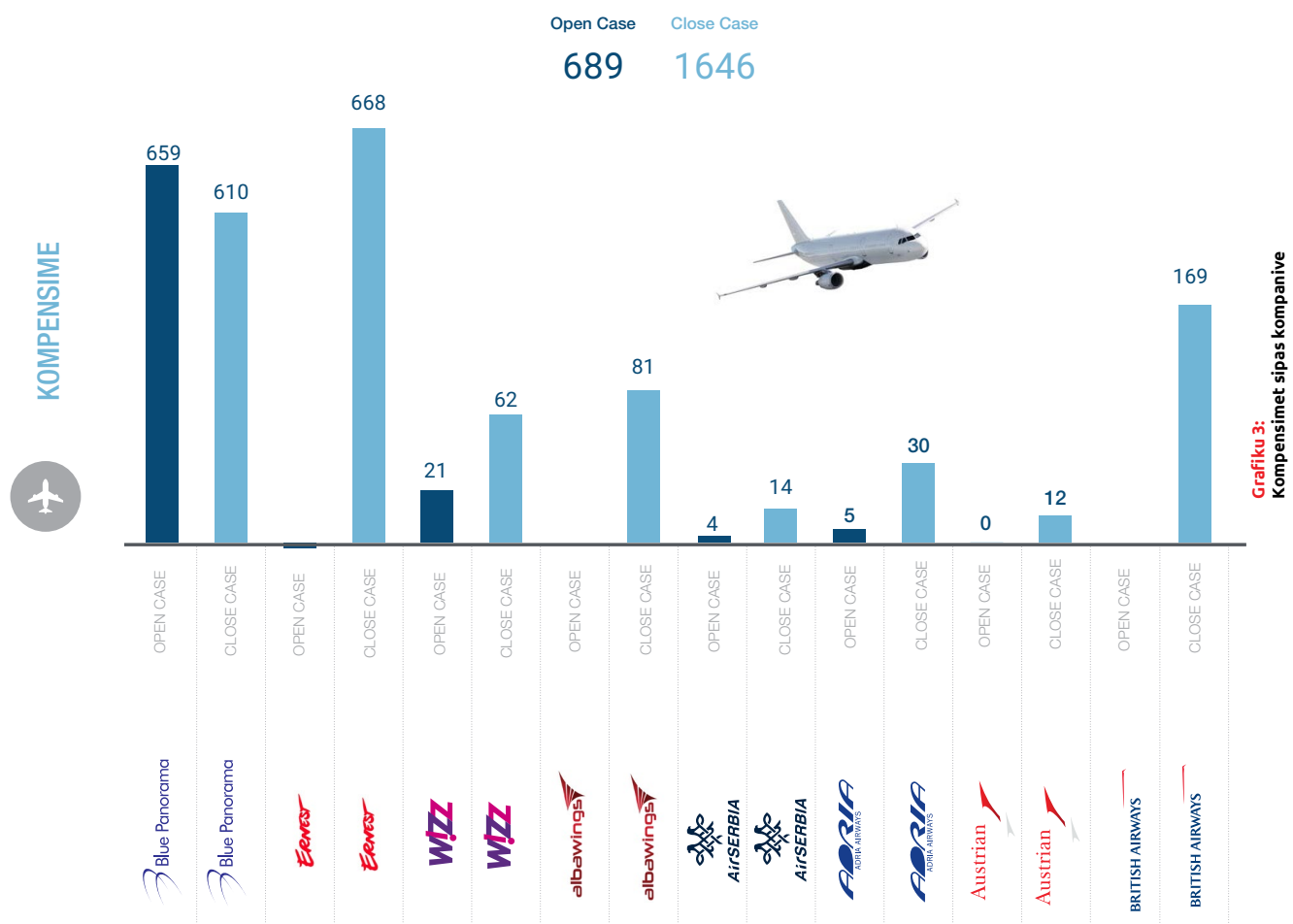

Për sa i përket rritjes/rënies së fluksit të lëvizjes së pasagjerëve për muajin Maj 2017-2018-2019, vëmë re se kompania Lufthansa ka pasur një rritje prej 84% duke u pasuar nga Ernest Airlines e cila shënon rritje prej 78% të numrit të pasagjerëve krahasimisht me një vit më parë. Gjithashtu dhe fluturimet Charter kanë shënuar rënie prej 11% krahasimisht me vitin 2018 ku numri i pasagjerëve ka qënë 205% më i lartë se në vitin 2017. Fluturimet Charter kanë rritje 261% krahasimisht me muajin e kaluar, gjithashtu kompania Air Albania ka pësuar rritje të dukshme nga muaj Prill, në muajin Maj me 111%.

TË DREJTAT E PASAGJERIT KOMPENSIMET PËR MUAJIN QERSHOR

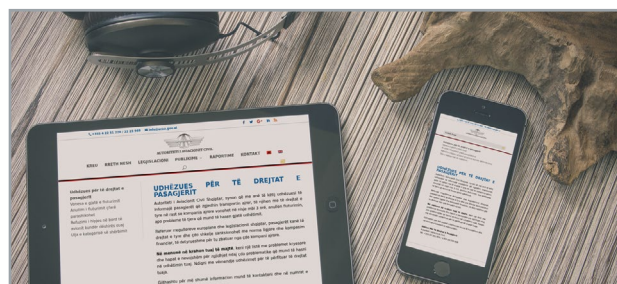
Numri i kompensimeve për muajin Qershor ka mbetur i pandryshuar. Kjo lidhet me mungesën e vonesave gjatë muajve të mëparshëm nga kompanitë ajrore mbi 2 orë, dhe me procedurat që ndiqen në rastet konkrete që zgjasin mbi 3 javë. Sipas legjislacionit në fuqi për çdo vonesë mbi 2 orë, pasagjerët duhet të plotësojnë formularin e ankimit dhe brenda 3 javësh, duhet të kompensohen me rreth 250 eu. Në rastet që nuk pranohen ose njihen nga kompanitë ajrore, atëherë pasagjerët duhet të adresohen Sektorit për të Drejtat e Pasagjerit që AAC ka hapur prej pothuajse 1 viti dhe ndjek çështjet kur kompanitë ajrore nuk i respektojnë të drejtat. Deri më tani janë pranuar pothuajse të gjitha ankesat që pasagjerët kanë plotësuar dhe dorëzuar tek kompanitë ajrore për vonesa dhe anulime të fluturimeve.

AAC i bën thirrje të gjithë pasagjerëve që kanë plotësuar formularët e ankimit dhe ka kaluar afati prej 6 javësh, që të rikontaktojnë përsëri kompanitë ajrore që kanë patur fluturimin për tu njohur me statusin e fluturimit të tyre. Në rast se kompania nuk i kthen asnjë përgjigje, atëherë të kontaktojnë me sektorin e të Drejtave të Pasagjerit të AAC-së në numrat e telefonit: **+355 42 381 959 / +355 44 539 959** ose me email tek: **pax@acaa.gov.al** dhe do të marrin asistencën e nevojshme. Për më shumë informacion vizitoni gjithashtu dhe linkun e mëposhtëm:

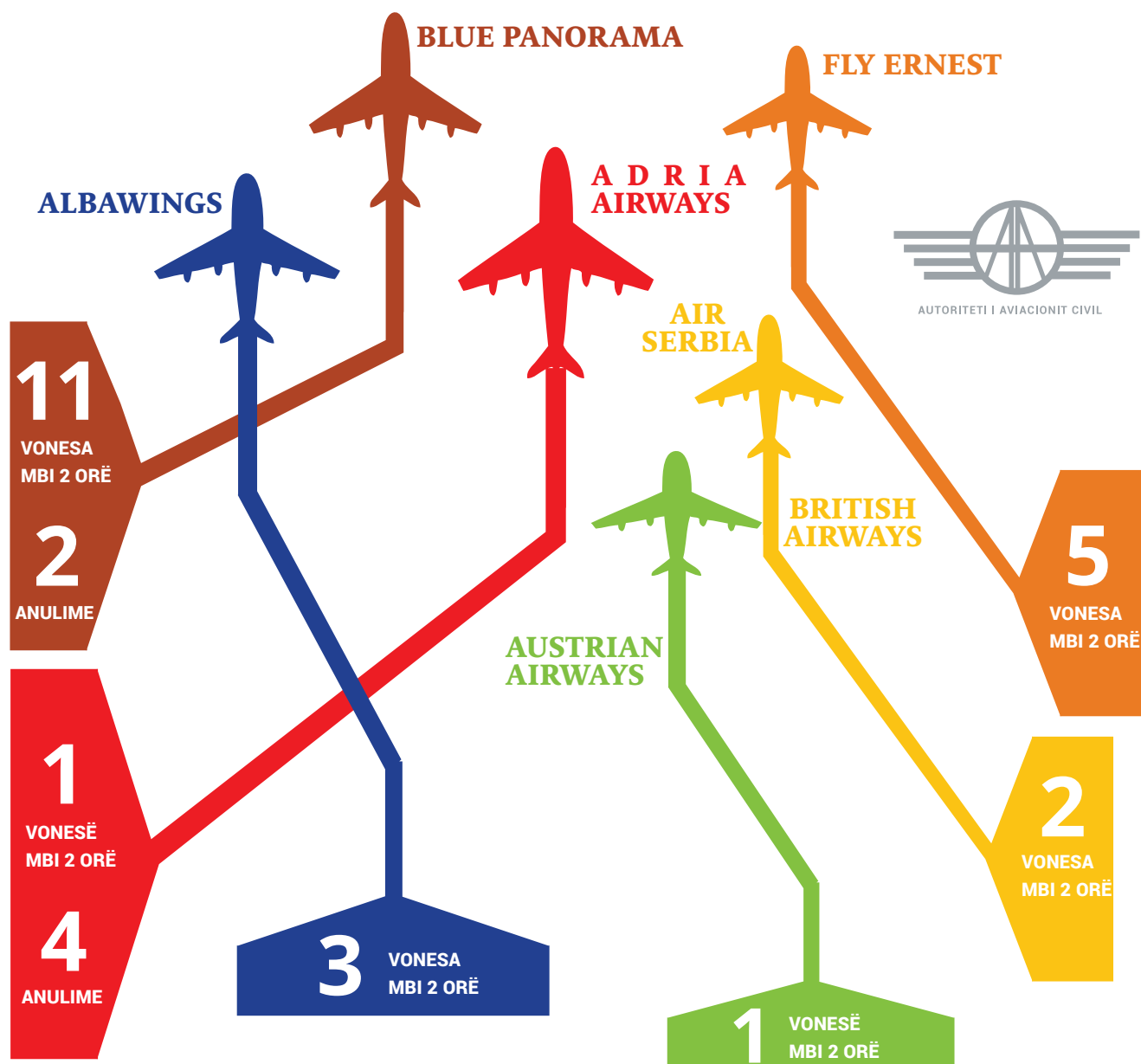
www.aac.gov.al/te-drejtat-e-pasagjerit

RAPORTI PERFORMANCËS:

VONESAT E KOMPANIVE AJRORE PËR MUAJIN QERSHOR

Muaji Qershor shënon një rritje të numrit të vonesave dhe anulimeve të fluturimeve nga Aeroporti Ndërkombëtar "Nënë Tereza" me destinacion qytete të ndryshme europiane. Ajo që bie në sy gjatë këtij muaji, është kompania Adria Airways që regjistron një numër të lartë me anulime të fluturimeve, me 4 të tilla, për tu pasuar nga kompania tjetër Blue Panorama që rregjistron 2 anulime. Për sa i përket vonesave, kompania me numrin më të lartë është Blue Panorama me 11 të tilla e ndjekur nga kompania tjetër Fly Ernest me 5 të tilla dhe Albawings me 3. Nga tabela rezulton se numri më i lartë i vonesave është me kompanitë që operojnë në tregun Italian për të vijuar me anulimet ku numrin kryesor e ka kompania ADRIA. Autoriteti i Aviacionit Civil apelon ndaj gjithë personave që kanë parashikuar të udhëtojnë gjatë kësaj periudhe që të kontrollojnë adresat zyrtare të aeroporteve për tu njohur me vonesat e mundshme, pasi për shkak të fluksit në gjithë Europën, pritet të ketë probleme dhe vonesa të gjata.

TIRANË: AUDITI NDJEKËS I AAC NË ALBCONTROL

Siguria e në fushën e navigimit ajror është në fokusin e përhershëm të aktiviteteve të Autoritetit Kombëtar Mbikqyrës (AKM). Në zbatim të Udhëzimit Nr. 118, datë 23.10.2012, të Ministrit të Punëve Publike dhe Transportit, "Për Miratimin e Rregullores për Mbikëqyrjen e Sigurisë në Menaxhimin e Trafikut Ajror dhe në Shërbimet e Lundrimit Ajror", në datat 30 Maj-5 Qershor 2019, u zhvillua Audit i radhës pranë Albcontrol, ofruesit të Shërbimeve të Navigimit Ajror në Republikën e Shqipërisë.

Fokusi i Auditit ishte:

1. Statusi i Gjetjeve të Dhjetorit 2018 dhe UNC 2017 për çdo fushë të navigimit ajror si dhe u verifikuan edhe UNC-të e Prill 2019.
2. Mbikëqyrja në vazhdimësi për fushat:
 - Kontrollit të Trafikut Ajror,
 - Informacionit Aeronautik,
 - Shërbimet Meteorologjike dhe ato të
 - Komunikimit, navigimit dhe mbikëqyrjes me radare.
3. Ndjekja e Rekomandimeve nga Komiteti i Safety-it Qendra e Kontrollit Ajror/ACC, është një godinë e plotë me gjithë lehtësirat e nevojshme, ku qëndrojnë të gjithë sistemet dhe kryhen shërbimet kryesore të ATS/ATC/AIS/CNS si dhe shërbimet e kullës. Funkcionet e MET dhe ato të briefing kryhen në ambientet pranë aeroportit "Nënë Tereza". Albcontrol zotëron një sërë Certifikatash ISO në disa disiplina dhe ka një program për mirëmbajtjen e tyre në mënyrë periodike. Gjatë auditit, këto Certifikata ishin të

Në foto:
Inspektorët e AAC dhe stafi i Albcontrol gjatë auditit të zhvilluar pranë zyrave të Albcontrol

vlefshme ose në proces rinovimi. Përmendim këtu që Albcontrol është certifikuar nga AAC si Ofrues shërbimi në katër fusha të ATS/CNS/MET/AIS si dhe si Organizatë Trajnimi. Albcontrol gjithashtu është i certifikuar në fushën e cilësisë dhe atë të sigurisë së informacionit si ISO 9001:2015 dhe ISO 27001:2013. Si përfundim mund të themi që shërbimet e ofruara nga Albcontrol janë bazuar në procedura dhe standarde sipas rregullave të mirëcaktuara si dhe karakterizohet nga përpjekje të vazhdueshme për ti përmirësuar dhe zhvilluar me tej.

PARIS, TAKIMI I RADHËS SË GRUPIT TË SIGURISË

Z. Erjon Tema Drejtor i Mbikëqyrjes së Sigurisë në Aviacion si dhe Inspektorja e DMSA, Znj. Suzana Kondo morën pjesë në takimin e radhës së Grupit të Sigurisë së zonës Europiane në Paris. Në këtë takim u trajtuan zhvillimet më të fundit në kuadër të AVSEC ku të ftuarit u informuan mbi rezultatet e Konferencës së Nivelit të Lartë mbi Sigurinë në Aviacion si rritja e kapaciteteve njerëzore dhe roli i zyrave rajonale të ICAO-së. Gjithashtu në këtë takim u trajtuan GASEP dhe zhvillimet e reja për sa i përket implementimit në kuadër të Aneksit 17 dhe 9 të ICAO-s duke ofruar

trajnim të stafit dhe përmirësim të kapaciteteve brenda vendit.

në Botë

Aviacioni

DRONET, AGJENSITË LIGJ-ZBATUESE PO PUNOJNË PËR PROGRAME PËR TI RRËZUAR NËSE JANË PA LEJE

Industria e aviacionit dhe agjencitë shtetërore janë duke kërkuar masa të posaçme për të rrëzuar dronet që fluturojnë pa leje përreth perimetrit të aeroporteve. Qëllimi mbetet të ndalohen drone që hyjnë në hapësirë dhe krijojnë vonesa apo anulime të qindra fluturimeve siç ndodhi në aeroportin e Londrës, "Heathrow". Agjencitë ligj-zbatuese do të mblidhen për të diskutuar masat që do të merren për ti rrëzuar këto mjete fluturuese pa paralajmërim, sipas tyre fluturimi i droneve është një shqetësim i madh për sigurinë. Por mbetet e paqartë mënyra si

do të ndodhë kjo, me mjete të vogla apo me mënyra të tjera.

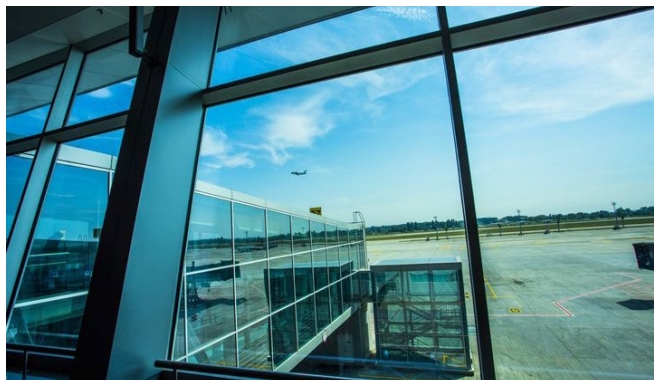
AVIACION, AVIONË ME ENERGJI TË RINOVUESHME NË 2030

Presioni në rritje ndaj industrisë së Aviacionit për të mos emetuar gazra, ka risjellë debatin për të bërë kapërcimin e madh nga hidrokarburet te elektriciteti. Objektivi i vendosur është shumë i lartë, 0 emetime të gazrave në atmosferë në 2050, ndërkohë që parashikimet janë për të dyfishim të numrit të fluturimeve të paktën në 20 vitet që vijnë. Nga të dhënat zyrtare rezulton se avionët janë shkaktarët e emetimit të 2% të gazrave në atmosferë në gjithë botën me numrin më të lartë në Britaninë e Madhe me 7%. Industria e aviacionit po tenton të zbatojë formulën që po përdorin në

industrinë e automjeteve me bateri të rikarikueshme, por deri më tani kjo vetëm për distanca të shkurtra. Industria e aviacionit ka filluar aplikimin e kësaj teknologjie, por vetëm për distanca që nuk i kalojnë 1000 milje. Prodhuesit e mëdhenj të avionëve si Airbus apo Boeing, po investojnë miliona dollarë në energjinë e rinovueshme dhe aplikimin e tyre në motorët avionëve, por deri më tani pa sukses të dukshëm. Nga parashikimet dhe testet e ndryshme rezulton se motor me kapacitet transoceanik me energji të rinovueshme do të jenë gati jo para vitit 2030.

SHBA FILLON PROJEKTI I PËRMIRËSIMIT TË AEROPORTEVE ME 840 ML \$

Departamenti amerikan për Transportin, në një deklaratë për shtyp ka njoftuar se do të jepen 840 milion dollar grant brenda vitit për të përmirësuar infrastrukturën në qindra Aeroporte që janë në monitorim nga Administrata Federale e Aviacionit. Në total janë parashikuar që të jepen 3.18 miliard dollar në gjithë SHBA-të. Sipas zyrtarëve amerikanë fondi do të shpërndahet në rreth 381 aeroporte në 47 shtete të Amerikës, dhe janë pjesë e programit të përmirësimit të infrastrukturës. Në investime janë parashikuar riparimi i pistave, zgjerim dhe zgjatim. Përmirësim dhe zgjerim të terminaleve, stacioneve të zjarrfikësve etj. Vetë sekretarja e Transportit Elaine L. Chao tha se me këtë investim do të mbahet niveli i lartë i sigurisë, niveli i lartë i gjenerimit të të ardhurave dhe

për të qene më konkurrues. Në Shtetet e Bashkuara numërohen gjithsej 3332 aeroporte që japin një kontribut për ekonominë që shkon në 1.6 trilion dollar në vit dhe me rreth 11 milion të punësuar në të.